

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvartum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput V. (a) Urbanus III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74533](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74533)

nium, l. 2. ff. de donat. inter: & sicut non valet talis promissio constante matrimonio. l. 3. §. et si stipulanti, ff. eod. titul. ita et si in id tempus promissio conferatur, l. qu. d. sponse 4. C. de donat. ante nupt. Pro cuius difficultatis solutione dicendum est, Celsum in eo textu hanc pactionem non indistinctè improbare, sed causà cognitâ, quia ex iusta causa, & honesta potest fieri, veluti nomine donationis propter nuptias, sive ob aliam iustam causam, putà si mulier nobilis sit, vir vilis conditionis, vel econtrâ, & idcirco stipuletur mulier in compensationem nobilitatis suæ; valebit enim hæc stipulatio, ut tradunt Bartol. & Castrensis in d. §. si tibi nupsero: igitur hæc con-

ditio, Si decem dederis, in nuptiis non est statim rejicienda, sed adhibenda cognitio iudicis, utrum ex causa honesta facta fuerit, l. final. §. Seja, ff. de obl. & act. Itaque ex honesta causa huiusmodi conditio adjecta valet. Nec obstat verbum hoc, donaveris, quod videtur importare donationem meram, nam potius conditio hæc referenda est ad dotis donationem: unde postea Pontifex ait, dederis, solveris: quæ verba non rectè ad donationem referuntur; & verbum donandi, dotibus dandis aptum esse probat Alciatus lib. 4. parerg. cap. 13 licet ibi aliter accipiat textum hunc: docuerunt Barbosa & Canisius in presentii, Pinel. lib. 2. select. cap. 20. num. 21.

CAPUT V.

(a) Urbanus III.

Super eo verò, quod à nobis similiter postulasti, utrum ille qui in quandam mulierem consensit, ad consummandum matrimonium sit compellendus, nihilominus respondemus, quod cum consensus liber dici non possit, qui in alieno referatur arbitrio, ac conditionem ipsam canonica non improbeat instituta, quæ consonet honestati, nisi voluntas patris postmodum intercedat, nequaquam est ad matrimonium contrahendum cogendus. Nam licet felicitis memoriæ (b) Alexander Papa antecessor noster in suis videatur consultationibus respondisse, quod sponsalia interpositâ (c) conditione contracta, conditione ipsâ minimè observatâ, si consensus de presentii intercedat, vel carnalis copula subsequatur, dissolvi non debent, sed firmiter observari; nequaquam nostræ diffinitioni est adversum, cum huiusmodi consensus nequaquam sit de presentii habendus, licet per verba de presentii evidentius exprimatur, qui in alieno arbitrio non habito, sed habendo consistit.

NOTÆ.

x. (a) **U**rbanus III.] Ita etiam legitur in cap. 4. hoc titul. in 1. collect. ubi additur pars capituli cum in Apostolica; unde satis innuitur, in presentii referri partem textus in c. cum in Apost. de spons. ubi presentem inscriptionem exposui.

(b) Alexander.] Relatus in cap. de illis, hoc titul. cap. de illis, de spons.

(c) **C**onditione.] Sed an adveniente conditione novus desideretur consensus? latè exponit Gibalinus tom. I. de negot. lib. 3. cap. 2.

CAPUT VI.

Innoc. III. (a) Marsicano Episcopo.

Per tuas nobis litteras intimasti, quod cum in presentia tua quadam mulier Pacifica nomine, quendam nomine Nicolaum postularet in virum, asserens inter se mutuum de presentii consensum, & carnalem copulam accessisse; vir ipse, quamvis contracta sponsalia, & carnis copulam non negaret, assererat se tamen illam in uxorem ducere non teneri, quia sponsalia inter ipsos sub hac fuerant conditione contracta, si videlicet pater ejus & patruus sponsalibus consentirent: sed ipsi quamcito noverint, & sponso contradixerunt & sponsæ; quod idem vir idoneis nitebatur testibus comprobare. Verum mulier replicabat, quod licet fides præstita fuerit ab utroque sub conditione præscripta, non tamen sibi fuerat à patre viri, vel patruo aliquando contradictum, & ante tempus contradictionis expressum à testibus, & post illud dicebat inter se canalem copulam accessisse. Addebat præterea, quod licet à principio conditionaliter contraxissent, temporis tamen processu sine conditionis adjectione purè in matrimonium consenserunt, & hoc assererat se testibus probaturam. Receptis itaque testibus partis utriusque, cum attestaciones mulieris coram te, presentibus duobus examinadoribus faceres publicari, testes ipsi dixerunt, quod dicta, quæ legebantur, non dixerant, & quæ deposuerant, scripta non erant: sed ab uno examinatore tunc contra eos fuit fortiter obviatum, & ob hoc mulier postulabat, ut iidem testes, vel alii super eisdem